

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 44501
Nom: Orientació familiar i sociolaboral
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2215 - M.U. Educació Especial	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2215 - M.U. Educació Especial	Orientació i intervenció en dificultats d'aprenentatge i comportament	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

BISQUERT MARTINEZ MARIA MERCEDES

SANCHEZ PEREZ MARIA JOSE

RESUM

És una assignatura de caràcter obligatori impartida per professorat del departament de Mètodes de Investigació i Diagnòstic en Educació (MIDE) de la Facultat de Filosofia i ciències de l'educació.

Com a disciplina de caràcter científic, l'Orientació Familiar i Sociolaboral pretén formar als participants en coneixements, principis, competències i estratègies d'intervenció dirigits a potenciar una dinàmica familiar positiva des de la perspectiva de l'Orientació Educativa, davant les profundes transformacions socials i laborals que en últims anys han originat canvis en l'estructura i dinàmica interna de la família.

L'Orientació Familiar i Sociolaboral, mitjançant programes de formació, pot ajudar a la creació d'estils educatius familiars (EEF) adequats que permeten orientar les relacions entre els seus membres desenvolupant els pro

recursos humans per a la resolució de problemes (parentalitat positiva).

En el marc del Màster d'Educació Especial, l'orientació a les famílies cobra especial rellevància, no solament en la millora de les relacions entre els seus membres o en les de la família amb el centre educatiu, sinó per a l'elecció vocacional i la inserció ocupacional dels fills amb determinades necessitats educatives especials/específiques. Així mateix, la discapacitat concerneix en primera instància, tant a la persona com a individu com a la seua família, afectant en molts casos la relacions internes, desestabilitzant-les; és necessari llavors plantejar-se una nova reestructuració i aprenentatge per a viure d'una altra manera i aconseguir la plena normalització personal, familiar, escolar, social i laboral.

Aquesta assignatura, a més d'aportar la fonamentació teòrica, pretén ser eminentment pràctica i funcional, basada en el plantejament i resolució de casos, aplicacions pràctiques, proposta i disseny d'activitats i recursos que, des de la pràctica professional, suposen la millora de competències de l'orientador familiar

competències de l'orientador familiar

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Haver cursat i superat els nivells corresponents a la titulacions que donen accés a aquest Màster. Tindre coneixements adquirits al llarg de la formació acadèmica i professional, mitjançant les pràctiques formatives als diferents tipus possibles de centres educatius, sobre la importància de fomentar des de l'orientació relacions familiars positives basades en Estils Educatius Familiars que ho fomenten. Valorar la tasca de l'orientador dins d'àmbit educatiu i familiar en tots els àmbits possibles d'inter

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2215 - M.U. Educació Especial

Buscar, gestionar i analitzar informació científicoprofessional

Conèixer i comprendre l'impacte de les necessitats específiques de suport educatiu sobre les relacions familiars

Conèixer i comprendre processos d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport

educatiu i social

Conéixer i interpretar informes tècnics, d'investigació i d'avaluació sobre accions, processos i resultats educatius

Dissenyar, planificar i avaluar mesures ordinàries i específiques d'atenció en funció de les diferents necessitats específiques de suport educatiu i en el context social

Dissenyar i aplicar procediments d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu i social

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Saber col·laborar en els àmbits acadèmic i social amb famílies, professionals i institucions

Tindre un compromís actiu amb la no discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. ORIENTACIÓ FAMILIAR: CONCEPTE, PRINCIPIS I FUNCIONS

1.1 Antecedents històrics i tipologies familiars

1.2 Delimitació conceptual. Orientació Familiar, Teràpia Familiar i Mediació Familiar

1.3 Principis i funcions de l'Orientació Familiar.

1.4 Contextos i models d'intervenció en Orientació Familiar.

2. EL SISTEMA FAMILIAR

2.1 Perfil de l'orientador Familiar

2.2 Sentit ètic de l'actuació professional. Normes ètiques i codi deontològic

2.3 Competències per als professionals de l'Orientació Familiar.
per als professionals de l'Orientació Familiar.

3.1 Tècniques d'Entrevista.

3. MÈTODES I INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ FAMILIAR

3.1 Tècniques d'Entrevista. 3.2 Tècniques sistèmiques i tècniques cognitiu- conductuals.
3.3 Qüestionaris i escales d'avaluació familiar.

4. COMPETÈNCIES EDUCATIVES PER AL DESENVOLUPAMENT DE LA CRIANÇA POSITIVA

4.1 La família com a sistema de relació interpersonal. La comunicació intrapersonal i interpersonal com a mitjà d'ajuda per a la futura convivència familiar i la maduresa humana. 4.2 La mediació familiar. 4.3 L'autoestima humana dins de l'equilibri familiar i el seu desenvolupament adequat. 4.4 Aportacions de l'orientació familiar en el desenvolupament d'estils educatius que optimitzen les competències dels pares en les seues relacions amb els fills.

5. ORIENTACIÓ FAMILIAR EN L'ÀMBIT ESCOLAR

5.1 La família davant un fill amb discapacitat. 5.2 Orientació Familiar i inclusió educativa: assessorament a famílies. 5.3 Relacions i col·laboració entre la Família i el centre educatiu. Normativa legal.

6. INSERCIÓ SOCI-LABORAL EN SUBJECTES AMB NECESSITATS E.E.

6.1 Orientació i inserció professional. Col·lectius vulnerables.
6.2 Eines per a l'orientació professional.
6.3 Sistema educatiu i diferents programes i transicions de l'escola al Treball: programes de transició de la vida adulta, PFCB,FPB...

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	31,50
Total hores	31,50

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	1,50
Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	11,00
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	77,50

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia a seguir podrà combinar o dur-se a terme, en funció del tipus d'activitat realitzada (classe teòrica, classe pràctica, resolució de casos o tutoria) les següents modalitats de treball: exposició del contingut per part del professorat, aprenentatge cooperatiu, exposició dels treballs realitzats per part dels estudiants, aprenentatge basat en la resolució de casos, lectures tutoritzades, debats, resolució d'activitats interactives dissenyades en l'aula virtual...

Classes Teòric-pràctiques:

Principalment es dedicaran a l'anàlisi, estudi i comprensió dels conceptes fonamentals inclosos en el programa de la matèria. Per a aconseguir la millor implicació i participació dels estudiants, s'inclouran casos pràctics, exposicions, anàlisis de bones pràctiques, etc. Es contempla la possibilitat de convidar a experts en orientació familiar per a intervenir en classe sobre temes relacionats amb el temari.

És obligatori assistir a un mínim del 80% de les classes que es realitzen per a poder ser avaluat.

Treball de grup o treball en equip cooperatiu:

Dinàmica interactiva d'aprenentatge cooperatiu per a l'elaboració d'un o més treballs sobre continguts del programa amb possible exposició pública. En cas de ser pública l'exposició, hi haurà una part de l'avaluació que serà coavaluació.

Estudi i treball autònom:

Es tracta de dirigir a l'estudiant en activitats orientades a l'aprenentatge en l'estudi i preparació dels continguts, en l'elaboració de documents, en la preparació de proves d'avaluació i en l'elaboració de treballs individuals i/o grupals.

Tutories:

Les tutories s'ofereixen per a la resolució de problemes, adreça i supervisió de treballs, etc. També cap la possibilitat de tutories mitjançant correu electrònic.

mbé cap la possibilitat de tutories mitjançant correu electrònic.

AVALUACIÓ

En l'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà una combinació de dif

d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els estudiants desenvolupen. Per tant, els procediments contemplaran:

- a) Proves orals i/o escrites en format paper o en línia.

Consistirà en la realització d'una prova escrita composta de preguntes objectives amb respostes múltiples desenvolupament. Aquesta prova tindrà un pes del 50% en la qualificació final, a més s'ha d'aconseguir un mínim del 50% per a superar l'assignatura. Aquest requisit és recuperable en segona convocatòria.

- b) Activitats d'aula.

Activitats preparatòries i desenvolupades en les sessions presencials. S'ha d'aconseguir un mínim del 80% d'activitats i tindran un pes del 20% en la qualificació final.

En cas d'incompliment d'aquest requisit en primera convocatòria, l'alumne haurà de realitzar i superar en segona convocatòria una prova d'avaluació addicional sobre les competències treballades en les activitats d'aula.

- c) Treball grupal (equip cooperatiu) i individual realitzat per l'estudiant.

Tindrà un pes del 30% en la qualificació final. En cas d'incompliment d'aquest requisit en primera convocatòria, l'alumne haurà de recuperar-lo en segona convocatòria.

La nota final de l'assignatura estarà en funció de la mitjana ponderada de les notes obtingudes en cadascun dels mòduls impartits per la professora.

Si en primera convocatòria no se supera alguna part de l'avaluació, es conservaran les qualificacions obtingudes en les parts apartats ja superats per a segona convocatòria.

El caràcter presencial del màster obliga a l'assistència a classes. En conseqüència, poden ser exigibles com a requisit per superar la matèria el compliment de determinades tasques desenvolupades amb caràcter presencial a l'aula.

A nivell general, es potenciaran les activitats d'avaluació contínua, que d'altra banda poden combinar-se amb l'avaluació final global, examen online. En cas dels alumnes no presents a l'avaluació contínua podran presentar-se a un examen final, en el qual hauran de demostrar el domini les seues competències.

Com a criteris generals d'avaluació per a les diferents activitats es valorarà:

- ¿ Assistència a classe i puntualitat.

- ¿ Implicació, participació activa, compromís i interès.
- ¿ Resolució correcta dels casos i activitats proposades.
- ¿ Qualitat i pertinència dels treballs de recerca presentats: adequació als conceptes teòrics explicats, elaboració originalitat, claredat, precisió, qualitat i rigor científic.
- ¿ Compliment dels terminis de lliurament establerts i dels temps de realització de les activitats en classe.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

e>

BIBLIOGRAFIA

- ÁLVAREZ GONZÁLEZ, M. y BISQUERRA ALZINA, R. (2012): Orientación Educativa. Modelos, áreas, estrategias y recursos. Madrid, Wolters Kluwer.
- BERMEJO, J.C. (2010): Introducción al counselling. Santander: Sal Terrae.
- BERMÚDEZ, C. y BRIK, E. (2010): Terapia familiar sistémica. Aspectos teóricos y aplicación práctica. Madrid: Síntesis.
- BLASCO CALVO, P.; PÉREZ BOULLOSA, A. y FOSSATI MARZÁ, R. (2010): Orientación Profesional. Desarrollo de competencias y práctica profesional. Valencia: Nau Llibres.

- ITURBIDE, P. y SERRANO, U. (2004): Manual de Orientación Laboral para personas con discapacidad. Loiu (Bizkaia): Lantegi Batuak.
- LLAVONA, L.M. y MÉNDEZ, F.X. (2012): Manual del Psicólogo de Familia. Madrid: Pirámide.
- MARTÍNEZ GONZÁLEZ, M. de C., ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B. y FERNÁNDEZ SUÁREZ, A. P. (2015): Orientación Familiar. Contextos, evaluación e intervención. Madrid: Sanz y Torres.
- MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE (2014). La participación de las familias en la educación escolar. Catálogo de publicaciones del Ministerio: Madrid.
- MORENO, A. (Ed.) (2014): Manual de terapia sistémica. Principios y herramientas de intervención. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- PANTOJA, A., VILLANUEVA, C. y CANTERO, N. (2016): La Orientación Educativa en la sociedad actual. Libro de Actas del III Congreso Internacional sobre Diagnóstico y Orientación. Jaén, 8-10 septiembre 2016. Barcelona: Fundación Universitaria Iberoamericana.
- RÍOS GONZÁLEZ, J.A. (2009): Los ciclos vitales de la familia y la pareja. ¿Crisis u oportunidades?. Madrid: Instituto de Ciencias del Hombre.
- RIOS GONZÁLEZ, J.A. (2014): Manual de orientación y terapia familiar. Madrid: ACCL.
- UNICEF (2012): Estado mundial de la infancia 2013. Niñas y niños con discapacidad. Madrid: UNICEF ESPAÑA.
- VALDIVIA SÁNCHEZ, M. C. (2010): Madres y Padres competentes. Claves para optimizar las relaciones con nuestros hijos e hijas. Barcelona: Graó.
-